
Saksnr: 2025/49494-23**Saksbehandlar** Marta Rongved**Dato:** 29.05.2026

Til: Vestlandsrådet

Frå: Fylkesdirektøren

Oppdatering til Vestlandsrådet: Framtidas reiseliv på Vestlandet

Medan oppgåvestrukturen for reiselivsarbeidet i Norge har halde seg nokså lik over lang tid, har vilkåra endra seg. Sals- og marknadsføringsarbeidet er endra på grunn av teknologiske endringar og sosiale medium. Den økonomiske modellen der Innovasjon Norge bidrog til felles innsats er endra. Veksten i turisme og fokuset på berekraft og besøksforvaltning har ført til ei forventning om at nye oppgåver må løysast for at reiselivet skal kunne utvikle seg på ein berekraftig måte. Både nasjonal reiselivsstrategi, NOU 2023:10 og andre større rapportar peikar på at ein i stor grad forsøker å løyse morgondagens utfordringar ved hjelp av gårsdagens verktøy, og at modellen gir mindre handlingsrom og slagkraft enn det som skal til for å ta ut effekten av veksten Norges 5. eksportnæring på best mogeleg måte.

I lys av dette har dei tre fylkeskommunane bestilt eit kunnskapsgrunnlag som skal gjere oss i stand til å vurdere korleis vi bør samarbeide i framtida. Dette er ikkje ei evaluering av arbeidet til organisasjonane, men ei kartlegging av behovet for oppgåveløysing, korleis dette stemmer med fylkeskommunen sitt samfunnsoppdrag og kva rolle fylkeskommunane skal ha i utviklinga av reiselivet på Vestlandet. Oppdraget med å utforme kompetansegrunnlaget blei vunne av Tell Norge AS, som no gjennomfører arbeidet. Leveransedato er 16. juni 2026. Det vert laga politisk sak til fylkestinga sine haustmøte.

Fylkeskommunane i Møre og Romsdal, Rogaland og Vestland har eit langt og godt samarbeid om reiseliv. Den formelle delen av arbeidet er relatert til eigarskap og partnarskapsavtale mellom fylka og Fjord Norge AS, landsdelsselskapet for reiseliv på Vestlandet. Vestland fylkeskommune eig 17,8 % av aksjane i selskapet, medan Møre og Romsdal fylkeskommune og Rogaland fylkeskommune eig 8,9 % kvar. Dei tre fylkeskommunane opptre solidariske som største samla eigar og partnarskapsavtalen mellom fylka og Fjord Norge AS blir arbeida fram i fellesskap og med likelydande politiske saker i dei tre fylka. Fylkeskommunane tildeler Fjord Norge AS 12 mill kroner årleg (Vestland 6 mill kr, Møre og Romsdal og Rogaland 3 mill kr kvar). Tildelinga skjer i form av eit tilskot. Inneverande avtale mellom fylkeskommunane og Fjord Norge AS går ut i 2026.

Reiselivsselskapa i Norge er organisert i ein relativt uryddig struktur som har røter langt tilbake i tid. Denne består av ein miks av lokale reiselivslag, lokale og regionale destinasjonsselskap, landsdelsselskap og bransjespesifikke organisasjonar¹. Innovasjon Norge er det nasjonale leddet for reiseliv. Dei tre vestlandsfylka samarbeider med dei største destinasjonsselskapa og med landsdelsselskapet. Rogaland har tre destinasjonsselskap, Vestland har sju destinasjonsselskap og Møre og Romsdal har no eitt destinasjonsselskap. Fylkeskommunane bidreg til destinasjonsselskapa sitt arbeid på ulike måtar, i form av tilskot. Kommunane er viktig bidragsytarar til destinasjonsselskapa, men trong kommuneøkonomi betyr sviktande evne til å utvide selskapa sine mandat til å gjelde nye oppgåver innafor berekraft og utvikling, medan medlemsbedriftene fokuserer på sal og marknadsføring. Offentleg innsats mot reiselivsfeltet må være treffsikker og i tråd med eit meir nyansert utfordringsbilette enn tidlegare. Konkurransgrunnlaget skal danne grunnlag for våre vurderingar i dette arbeidet.

¹ T.d. ALF – Norske Alpinanlegg og Fjelldestinasjoner